

En idrottsforskare har gått ur tiden

En av landets pionjärer i idrottsforskning – **Peter Arvidson**, Lund - har gått ur tiden. Han avled efter en längre tids sjukdom i sviterna av en lunginflammation den 25 november 2003. Han efterlämnar hustru, fyra barn och ett barnbarn.

Peter, som jag har känt i närmare trettiofem år, hade många strängar på sin lyra. Förutom närheten till idrotten var han djupt engagerad i Amnesty liksom den breda musikrörelsen. Han brukade betrakta sig själv både som idrottsociolog och musiksociolog. Inom musiken trakterade han både trumpet och piano med stor bravur. Inom idrotten hade han många olika roller: han var Vasaloppsåkare, (veteran)löpare, tennisspelare, innehade olika uppdrag inom idrotten (bl.a. arrangör av den sedan länge avsomnade Lugi Marathon, involverad i Dalby Tennisklubb och Lugi skidor mm) och inte minst en idrottshistoriker av rang. Det senare skall jag återkomma till. Inom det akademiska livet hade vi också många beröringspunkter. Här kan man säga att Peter ofta låg steget före mej – han var assistent på Sociologiska institutionen i slutet på 1960-talet innan jag började undervisa. Han var några år före mej som lärare på Socialhögskolan i Lund – en institution som jag befunnit mej på under nära 30 år. Han var kronologiskt före mej i Vasaloppsspåret. Han gjorde sitt första lopp redan 1969, om jag minns rätt, jämfört med mitt första lopp 1974. Sen gick jag tämligen omgående förbi honom i antalet genomförda lopp. Som tennisspelare var rollerna oss emellan något ombytta – där låg jag hela tiden steget före.

Han skrev sin avhandling i början av 1980-talet inom området mediavetenskap (om mediernas trovärdighet – ett idag synnerligen aktuellt ämne) – ett undervisnings- och forskningsfält inom sociologin som mycket tack vare Peter växte sig stark i Lund och sedermera också i Kalmar. För några år sedan fick han också en professur i ämnet vid Högskolan i Kalmar. Han var under drygt 30 år en flitig och oerhört uppskattad pedagog inom sociologi och mediavetenskap liksom inom idrottsrörelsen. Engagemanget som pedagog var något vi delade. Jag hade också förmånen att samarbeta med honom vid landets första teoretiska idrottsutbildning på gymnasienivå – i ämnet idrottsociologi på Polhemsgymnasiet i Lund – i början av 1990-talet.

Som idrottsforskare var han bl.a. med om att bilda embryot till SVEBI tillsammans med undertecknad samt psykologerna Håkan Ornander och Erwin Apitzsch. Året var 1974, dvs i år något av ett 30-årsjubileum. Den första förberedande konferensen hölls i Lund i december

1974, då vi samlade landets ”elit” av beteende- och samhällsvetenskapliga idrottsforskare, cirka 20 personer, till ett förberedande diskussionsmöte med huvudinriktningen att bilda en intresseförening för utbildning och forskning inom idrotten. Året därpå – i Örebro 1975 – konstituerades föreningen under namnet SVEBI. I juni och oktober 1975 kom de första numren av Idrottsforskaren ut med Peter som redaktör. Då hade vi också lokalföreningar runt om i landet – i Lund, Göteborg/Karlstad, Stockholm, Umeå och Örebro/Uppsala. Den i Lund hette LuBif – Lunds Beteendevetenskapliga idrottsforskningsförening. Något som Peter tidigt införde i Idrottsforskaren – i första numret juni 1975 – var ett avslutningsavsnitt med rubriken ”Ut ur mitt huvud”, som skulle innehålla fria reflektioner av hugade skrivare. Det kan definitivt vara något att ta fasta på nu när Idrottsforskaren går in i ett nytt tids- och produktionskedde. Jag vill gärna återinföra debattrubriken ”Ut ur mitt huvud” i den elektroniska upplagan av Idrottsforskaren både som ett sätt att hedra Peter och med syfte att vitalisera den idrottsdebatt som stundtals gått i stå under de senaste tjugo åren.

Peter satt med i styrelsen fram till början av 1980-talet, då han i stället satsade all kraft på avhandlingsarbetet och utvecklingen av mediavetenskapen inom sociologin. Han ersattes då av en annan idrottsociolog – Bo Schelin, som tyvärr gick bort redan 1997. I mitten av 1990-talet återkom Peter till SVEBI - nu i rollen som uppskattad revisor. Sista gången jag träffade Peter var i oktober 2003, när han som vanligt gick igenom våra räkenskaper. Då var han svag efter sin långa sjukdom, men humöret var som vanligt positivt och glatt. Jag passade på att inbjuda honom till SVEBI-konferensen i Halmstad, något som han skulle tänka på. Föga anade jag då att det var sista gången vi sågs. Ödet och sjukdomen ville annorlunda. En elakartad lunginflammation bröt ned hans redan tidigare svaga hälsa och han avled stilla den 25 november 2003. Vid den stämmningsfulla begravningen den 18 december hade vänner från när och fjärran slutit upp och fyllde nästan helt den stora Allhelgonakyrkan i Lund. Peter är borta, men det ljusa minnet av honom kommer för alltid att leva kvar.

Jag nämnde inledningsvis att Peter var lite grann av en idrottsnalgier och idrottshistoriker. Under SVEBIs jubileumskonferens i Lund i november 2000 anordnade han som exempel en improviserad frågesport om gamla idrottsbragder vid festmiddagen. Detta var typiskt för Peter. Eftersom jag alltid har haft samma intresse i det fallet brukade vi genom åren på olika sätt testa varandras kunskaper. En tvistefråga som jag minns var hur Jamaica formerade sitt nästan oslagbara stafettlag över 4x400 m i början av 1950-talet. McKenley och Rhoden var självskrivna, men vilka var de övriga? Var det Arthur Wint med de långa stegen och hur var

det med Mal Whitfield? Men var inte Mal 800-meterslöpare – och dessutom från USA? Frågan är och har förblivit obesvarad. Min specialfråga var – och är: Vilka var de tre medaljörerna i spjut vid OS i Helsingfors 1952? Jag minns det väl genom att jag förde bok över samtliga resultat från dessa tävlingar, där jag satt i vårt sommarparadis i Stockholms skärgård. Det rätta svaret här är: dubbelt amerikanskt i toppen med Young som segrare före Miller med finnen Hyytiäinen som trea. Segerresultatet låg på svaga 73.78. Nästan varje gång vi träffades under närmare 35 år testade vi varandra på detta sätt. Det blev lite grann av en ritual, som vi bägge uppskattade.

Anders Östnäs
vän och kollega